

1. Huwelijk als blijvend verbond

Introductie

Het bijzondere van een huwelijk is dat het een levenslang verbond is. In tegenstelling tot kortdurende afspraken of contracten, die weer ontbonden kunnen worden, is het huwelijk een blijvende zaak. Dat geeft rust, stabiliteit en vertrouwen. Je hoeft je niet steeds af te vragen of je partner nog wel bij je wil blijven, want tijdens de bruiloft heb je elkaar beloofd om elkaar trouw te blijven, totdat de dood jullie van elkaar scheidt. En dat in zowel goede als slechte tijden. In principe hoef je dus niet bang te zijn om aan de kant gezet te worden. Zelfs niet als je ziek mocht worden of er nare dingen voorvallen. Hoewel we in de praktijk ook met scheidingen te maken krijgen, is het huwelijk nooit bedoeld geweest om bij leven al beëindigd te worden. Dat gaat ten diepste tegen het verbondskarakter van het huwelijk in. Het huwelijk is een blijvend verbond. Wat betekent dit precies? En waar vinden we dit in de Bijbel terug?

Wat zegt de Bijbel?

In de Bijbel wordt het woord ‘verbond’ voor het huwelijk gebruikt¹. In Maleachi 2:14 worden deze twee woorden heel duidelijk aan elkaar gekoppeld: *Dan zegt u: Waarom? Omdat de Heer Getuige is tussen u en de vrouw van uw jeugd, tegen wie ú trouweloos handelt, terwijl zij toch uw metgezelin en de vrouw van uw verbond is.* Het gaat hier over mannen die al jong met hun vrouw getrouwd waren en haar op latere leeftijd weg wilden sturen (zie vers 16). Maar God zegt dat Hijzelf Getuige is geweest tijdens hun bruiloft. Hij was getuige van het verbond dat de man en de vrouw gesloten hebben. Daarom noemt hij de vrouw ook ‘de vrouw van uw verbond’. Als je een partner trouwt, dan ga je daarmee voor Gods aangezicht een verbond aan. Maar wat is een verbond dan precies? We komen allerlei soorten verbonden tegen in de Bijbel, maar wat is nu de gemene deler?

We zien rond het verbond in de Bijbel altijd rituele handelingen naar voren komen, die laten zien dat de afspraak nooit meer ongedaan gemaakt kan worden. Vaak vloede er bloed bij het sluiten van een verbond. Zo sloot de Heer een verbond met Abraham. Hiervoor moest Abraham verschillende dieren door midden snijden en ging de Heer daar tussendoor.² Dit beeld wil het volgende zeggen: God en Abraham zijn als de twee delen van deze dieren. Ze kunnen niet meer los van elkaar bestaan. Ze zijn nu voor altijd aan elkaar verbonden. Alleen de dood zou een einde kunnen maken aan dit verbond.

Een ander beeld van het blijvende karakter van het verbond is het zout. De Heer sloot een zoutverbond met zijn volk Israël.³ Dat deed men in die tijd als volgt: beide partijen namen hun eigen zoutvaatje mee. Zij gooiden het zout uit de beide zoutvaatjes bij elkaar en spraken uit: ‘Zo zeker als we dit zout niet meer uit elkaar kunnen halen, zo zeker zijn wij door dit verbond met elkaar verbonden’. Het is onmogelijk om het zout weer korrel voor korrel van elkaar te scheiden. Dit verbond blijft dus voor altijd.

Jezus stelde het nieuwe verbond (wat we in het Nieuwe Testament terugvinden) in, door zijn eigen bloed te offeren. In Hebreëen 9:15ev wordt dit verbond ook als ‘testament’ omschreven, dat pas na iemands dood in werking kan treden. Zo stierf Jezus aan het kruis om het nieuwe verbond in te wijden. En wij zijn met Hem aan datzelfde kruis gestorven volgens Romeinen 6:4, 2 Korinthe 5:14-17 en Kolossenzen 2:12. Het beeld dat hier opgeroepen wordt is dat je sterft aan het oude leven van ‘ik’ en ‘jij’ en dat we opstaan in een nieuw leven van ‘wij’. In het nieuwe leven zijn we één met Jezus en leven we niet meer voor onszelf, maar voor Hem.

Dit geldt ook voor het huwelijk: je maakt niet zomaar een afspraak of sluit een contract, bij alles wat je zelf nog hebt en bent. Nee, je sterft aan je oude leven van ‘ik’ en ‘jij’ en staat nu op in een totaal nieuw leven van ‘wij’. Voortaan ben je niet los meer te denken van je partner. Jullie zijn door het huwelijksverbond één geworden. Dat is een kostbaar en diep geheim. En je hebt je hele huwelijksleven om dit geheim beter te leren kennen.

Jezus heeft in zijn onderwijs duidelijk gesproken over de blijvendheid van het huwelijk.⁴ De Farizeeën vroegen Jezus of een man zijn vrouw om allerlei redenen weg kon sturen. Jezus zei daarop dat een man en vrouw door het huwelijk en de seksuele toepassing daarvan één vlees worden. Vanaf dat moment bestaan zij niet meer los van elkaar, maar gaan zij een eenheid vormen. Ook zei Hij hierbij: *“Dus, wat God samengevoegd heeft, laat de mens dat niet scheiden.”*

Hierop kwam natuurlijk een wedervraag van de Farizeeën, want Mozes had de mogelijkheid van een scheidingsbrief gegeven.⁵ Waarom was het dan volgens de wet mogelijk om te kunnen scheiden, terwijl de mens niet mag scheiden, wat God heeft samengevoegd? Maar Jezus zei dat dit vanwege de hardheid van de harten van de mensen is toegestaan door God, maar dat dit vanaf het begin niet de bedoeling is geweest. Nog altijd geldt dit principe: we leven in een gebroken wereld, waarin scheidingen soms onvermijdelijk of zelfs noodzakelijk zijn. Maar dit is nooit de bedoeling geweest. Het huwelijk is bedoeld als een levenslang verbond. En met iedere scheiding worden twee mensen op onnatuurlijke wijze vaneen gescheurd. Dit levert wonden op.

Ook Paulus heeft bevestigd dat het huwelijk blijft bestaan, totdat de dood de partners van elkaar scheidt. Hij schrijft: *Want de gehuwde vrouw is door de wet gebonden aan de man, zolang hij leeft. Als de man echter gestorven is, is zij ontslagen van de wet.*⁶ Ook de Nederlandse burgerlijke wet schrijft dit voor bij een huwelijk. De belofte die wij doen is dat we elkaar trouw zullen blijven, in goede en slechte tijden, totdat de dood ons van elkaar zal scheiden. Deze wet is op de Bijbel gebaseerd. Het is in principe niet de bedoeling dat mensen al bij leven van elkaar scheiden.

Over de specifieke uitzonderingen waarbij de Bijbel echtscheidingen en hertrouwen toestaat, wordt meer onderwijs gegeven onder ‘Huwelijk of niet...?’ > echtscheiding en hertrouwen.

Wat leren wij?

Wij leren hieruit dat God wil dat man en vrouw hun leven lang bij elkaar blijven. Waarom zou Hij dit willen? Ten eerste biedt het levenslange huwelijk veiligheid aan de beide partners. Als je als man en vrouw partners wordt, dan gebeurt er nogal wat. Je gaat een lichamelijke eenheid aan. Je geeft jezelf letterlijk bloot aan de ander. En je wordt lichamenlijk één. Dit is een heel kwetsbare zaak, omdat je jezelf zonder reserves of verhulling aan elkaar geeft. Ook ga je een diepe emotionele band met elkaar aan. Als je zo dicht bij elkaar komt en met elkaar onder één dak gaat wonen, dan zul je ook je diepere emoties met elkaar moeten delen. Je zult geheimen met elkaar delen, die veel anderen niet van jullie weten. Ook dit is een kwetsbare zaak en vraagt veiligheid, vertrouwen en geheimhouding. Verder wordt je ook geestelijk één.⁷ Voor God en in de geestelijke wereld wordt je nu als een eenheid beschouwd. De keuzes die de één maakt, hebben consequenties voor de ander, ook op geestelijk vlak.

Het huwelijk is ervoor bedoeld om hier veiligheid voor te bieden. Man en vrouw beloven elkaar levenslange trouw en dat geeft een veilige basis om samen het leven verder aan te gaan, zonder reserves. Dit is zo’n kracht en troost, ook als het (huwelijks)leven tegenzit. Zeker omdat we de beloftes van God hebben dat Hij het huwelijk levenslang overeind wil houden. We zijn getrouwd voor Gods gezicht en we staan er dus niet alleen voor. Verder zijn er getuigen en is er een gemeenschap om op terug te vallen, als het lastiger wordt. Dat is heel waardevol.

Ten tweede is het levenslange huwelijk een afschaduwing van Gods verbondstrouw. Het laat zien hoe God met ons mensen om wil gaan en dat Hij zich door niets laat tegenhouden om trouw te blijven aan zijn afspraken met ons en zijn beloftes voor ons. Zijn trouw houdt niet op, ook als wij fouten maken of door een moeizame tijd gaan. Natuurlijk zijn er bij een verbond altijd twee partijen betrokken, maar God zal van zijn kant altijd trouw blijven aan de afspraken die Hij met ons maakte. Zijn beloftes zijn waar en ‘amen’!

Uit de praktijk

Misschien komt de vraag nu wel bij je op: waar beginnen we dan aan als we trouwen? Hoe kunnen we ooit beloven dat we elkaar ons leven lang trouw zullen blijven, zonder dat we weten wat het leven gaat brengen?

Jezus heeft in Mattheüs 19:26 gezegd: “Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God”. Wij weten niet wat het leven brengt en of we in staat zullen zijn om onze huwelijksgelofte te volbrengen. Er zijn zoveel mensen vol enthousiasme begonnen aan het huwelijk, maar ze zijn gestrand, doordat de communicatie niet meer goed verliep, door oude wonden uit de jeugd, door traumatische gebeurtenissen die op verschillende wijze verwerkt werden, door overspel, en noem maar op...

Maar God weet wel wat het leven gaat brengen en of wij in staat zullen zijn om onze huwelijksgelofte te volbrengen. Daarom is het zo belangrijk om je partnerkeuze samen met God te maken. Ga in elk geval geen huwelijk aan met iemand die niet in Jezus gelooft, want het licht en de duisternis staan tegenover elkaar en kunnen niet één gemaakt worden.⁸ Maar zelfs als je een huwelijk aangaat met een medegelovige, dan nog is het belangrijk om God te vragen wie de juiste partner voor jou is. Hij weet wat wel en niet gaat werken.

En als je al getrouwd bent, is het belangrijk God te vragen om je te helpen om de huwelijksgelofte waar te maken. God overziet alles en kan ons bij alle dingen helpen. Dat wil niet zeggen dat het altijd goed komt, omdat een huwelijk van twee kanten moet komen en wij mensen een vrije keuze daarin hebben. Maar we mogen er wel op vertrouwen dat God bij machte is om ons huwelijk tot een succes te maken en dat Hij niets liever wil dan dat. De enigen die dat in de weg kunnen staan, dat zijn de partners zelf, ofwel door een keuze voor een onjuiste partner, ofwel door niet de partner te willen zijn, die God je heeft bedoeld om te zijn. Maar onthoudt dat geen situatie voor God te ingewikkeld is. Hij kan zelfs relaties herstellen, die totaal verloren lijken. Daarvoor kwam Jezus naar deze wereld, om te herstellen wat gebroken was. Hij die de doden tot leven kan wekken, kan ook onze relaties weer laten herleven.

Bijbelteksten

1. Huwelijksverbond:	Ezechiël 16:8, Maleachi 2:14
2. Een verbond ‘snijden’:	Genesis 15:7-21, Genesis 17:7
3. Zoutverbond:	Numeri 18:19, Leviticus 2:13, 2 Kronieken 13:5
4. Jezus over het huwelijksverbond:	Mattheüs 19:3-12
5. Echtscheidingsbrief:	Deuteronomium 24:1-4
6. Huwelijk tot de dood:	Romeinen 7:2-3
7. Geestelijke eenwording:	1 Korinthe 6:15-20
8. Een ongelovige trouwen:	2 Korinthe 6:14-18

Studiemateriaal

Prince, D. (1999). *Het huwelijk, een verbond. Groeien in toewijding en eenheid*. DPM Nederland.